

ДО

**Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 51-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

**Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ И ЧЛЕНОВЕТЕ
НА КОМИСИЯТА ПО КОНСТИТУЦИОННИ
И ПРАВНИ ВЪПРОСИ В 51-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**СТАНОВИЩЕ
ОТ БЪЛГАРСКИЯ ДАРИТЕЛСКИ ФОРУМ**

Относно: Проект на Закон за прозрачност и почтеност в управлението, Сигнатура 51-654-01-31, от 27/02/2026 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Обръщам се към Вас от името на Българския дарителски форум (БДФ) – мрежата на големите дарителски организации в нашата страна – компании и фондации. Наши членове са инвеститори и ключови двигатели на българската икономика, също така нестопански организации с доказан принос в различни обществени сфери, в т.ч. здравеопазване, образование, социална подкрепа, общностно развитие. Мисията на БДФ е да популяризира филантропията и устойчивото дарителство в страната, като паралелно с това допринася за развитието на среда, подкрепяща дарителството, гражданското участие и доброто управление. Нашата дейност включва участие в консултативни органи като Обществения съвет към парламентарната Комисия за прякото участие на гражданите, жалбите и взаимодействието с гражданското общество, Съвета за развитие на гражданското общество към МС и Икономическия и социален съвет. В тях ние допринасяме с експертиза за насърчаване на взаимодействието между гражданския сектор и националните институции при формирането на политики от обществен интерес.

С настоящото становище БДФ изразява принципна подкрепа за въвеждането на легитимни и прозрачни механизми за демократично включване на заинтересованите страни във формирането на качествени политики от обществен интерес. В същото

време отчитаме, че предложеният законопроект би имал негативни последици за гражданските организации в страната и би могъл да отслаби общественото участие при формирането на политики.

Идентифицирани ключови рискове в проектозакона:

1. Прекомерно широка дефиниция за „представителство на интереси“ (чл. 3)

Проектът дефинира представителството на интереси като всяка устна или писмена комуникация с лица – представители на заинтересовани страни по чл. 5, с цел оказване на влияние при вземането на решения относно политики, нормативни и програмни документи. Съгласно ал. 2 са посочени три изключения от дефиницията за представителство на интереси. Сред тях обаче **отсъстват юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), регистрирани в обществена полза.** Те полагат усилия за пълноценно участие в структурирани форми на взаимодействие с национални и местни институции, което по закон е присъща дейност на гражданските организации в изпълнение на тяхната общественополезна мисия.

Конкретно предложение за промяна в проекта: ЮЛНЦ, регистрирани в обществена полза, да бъдат изключени от дефиницията за представителство на интереси.

2. Неравнопоставени изключения (чл. 13, ал. 3)

Проектът освобождава от регистрация *регистрираните сдружения на работниците и служителите, когато осъществяват дейност в защита на техните интереси в областта на труда и социалното осигуряване; регистрираните работодателски организации, действащи в защита на стопанските интереси на членовете си, но не предвижда аналогично изключение за ЮЛНЦ, чиято дейност е в обществена полза.*

Изброените в законопроекта изключения имат по-скоро дискриминационен характер по отношение на общественополезната застъпническа дейност на юридическите лица с нестопанска цел, регистрирани в обществена полза, която е част от демократичния обществен процес и не може да бъде приравнена с професионалното, възмездно или корпоративно лобиране. ОИСР посочва, че регулаторните режими трябва да са пропорционални и да избягват мерки, които биха имали „охлаждащ ефект“ върху гражданските организации с ограничени ресурси, за да не се засилва „монополът на влияние“ от икономически по-силните заинтересовани страни.

Конкретно предложение за промяна в проекта: ЮЛНЦ, регистрирани в обществена полза, да не подлежат на вписване в Регистъра за прозрачност.

Искаме да отбележим и някои текстове от проекта на закон, които вярваме, че може да бъдат подобрени:

- Подкрепяме принципите на прозрачност и отчетност, разписани в чл. 8 от проекта, като изискванията за публикуване на постъпили становища по проекти в хода на обществено обсъждане, както и обосновка за неприетите предложения, залегнало в Закона за нормативните актове, преповтаря вече уредени текстове и на практика би следвало да се осъществява и до този момент.
- По отношение създаването на публичен Регистър за прозрачност със свободен достъп обръщаме внимание, че законопроектът предвижда вписване на лични данни, като име и ЕГН на представители на интереси и разпоредбите на Закона за защита на личните данни и на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО трябва да бъдат приложени прецизно и отговорно при администрирането и определяне на достъпа до такива данни.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Проектът на Закон за прозрачност и почтеност в управлението е важна стъпка към укрепване на доверието в публичните институции. За да бъде ефективен и съобразен с международните стандарти и добрите практики (съгласно основните препоръки на ОИСР за прозрачност и почтеност в управлението), неговите текстове следва да бъдат прецизирани така, че да премахнат реалните рискове от нерегламентирано влияние, без да създават пречки и допълнителна административна тежест за общественополезната дейност на гражданските организации. В сегашния им вид те в голяма степен определят като лобистка дейност работата на консултативните органи с участието на юридически лица с нестопанска цел към Народното събрание и Министерския съвет, чиято основна задача е да съдействат на държавните институции за създаването на по-благоприятна за обществото нормативна и регулаторна рамка.

Убедени сме, че с приемането на посочените по-горе конкретни предложения за редакции законопроектът може да се превърне в балансиран, пропорционален и ефективен инструмент, който едновременно защитава публичния интерес и насърчава демократичното участие.

С уважение,

Теодора Бакърджиева
Изпълнителен директор
Български гарителски форум